

SOCIALE RAAD

ADVIES NUMMER: 2025/02

ADVIES M.B.T. HET MEERJARENPLAN 2026-2031

Zie ook het verslag van de Sociale Raad van 6 november 2025.

1. VOORAF

De aandacht van de Sociale Raad ging hoofdzakelijk naar de tweede strategische doelstelling “*Maatschappij (M): een dorp voor iedereen*”. De geformuleerde doelstellingen en acties werden getoetst aan het memorandum van de Sociale Raad (januari 2024).

De doelstellingenboom in dit hoofdstuk geeft de uitdagingen voor deze beleidsperiode goed aan.

De Sociale Raad heeft echter drie belangrijke bedenkingen bij het voorliggend document:

1. De financiële gegevens ontbreken en zullen pas vrijgegeven worden begin december. Dit maakt het moeilijk om de draagwijdte van meerdere acties te kunnen inschatten. Op de raadscommissie van 5 november werd bovendien aangekondigd dat er grondig bespaard zal/moet worden, o.m. wegens enkele maatregelen van de Vlaamse en federale regering. Er zou ook geen ruimte zijn voor bijkomende personeelsinzet.
De financiële gegevens moeten minstens 14 dagen voor de GR (15 december) bekendgemaakt worden. In principe kunnen de adviesraden over de cijfers nog een (bijkomend of bijgesteld) advies geven maar praktisch gezien is dat bijna onmogelijk.
Wettelijk gezien is de termijn van “minstens 14 dagen” voorafgaand aan de GR voldoende. Volgens goed bestuur - tevens in de geest van het participatiereglement - moet al wie bij de debatten betrokken is over een volledig dossier beschikken: een strategische nota, een financiële nota en een toelichting bij beide (Zie VVSG: <https://www.vlaanderen.be/lokaal-bestuur/financieel-beleid-en-beheer-bbc/opmaakvoorwaarden-beleidsrapporten/meerjarenplan>). Dat is nu niet het geval.
2. Meerdere acties zijn nog vaag geformuleerd en er is nog niet concreet ingevuld wat de beoogde resultaten zijn. Die acties vragen nog verdere uitwerking. De Sociale Raad wil hierover in de loop van deze beleidsperiode actief in dialoog gaan.
3. Over enkele acties vragen we vanuit de visie van de Sociale Raad een inhoudelijke bijsturing. Dit gaat over:
 - de aanstelling van een jeugdopbouwwerker;
 - de invoering van een mantelzorgpremie;
 - de creatie van nieuwe sociale woningen;

- acties om dak- en thuisloosheid te voorkomen en te beëindigen;
- behoud en optimalisatie van de DAK-woningen;
- behoud van het LOI-werking.

We formuleren een aanbeveling m.b.t. de sociale dienst en de financiële hulpverlening.

2. AANDACHTSPUNTEN - VERBETERPUNTEN

M1.1.1 Preventief en outreachend werken met kwetsbare jongeren

Het is positief dat dit voorstel uit het memorandum van de Sociale Raad in het MJP opgenomen wordt. Maar het is een 'onderzoek naar' en (nog) geen effectieve aanstelling van een jeugdopbouwwerker. De verkenning van de noden van deze groep jongeren is echter juist de belangrijkste taak van de jeugdopbouwwerker. Daarom stellen we voor om de redenering om te keren:

“We zorgen in samenwerking met de vzw Uit de Marge dat een jeugdopbouwwerker outreachend aan de slag gaat met kwetsbare en niet-georganiseerde jongeren en hen verbindt met bestaande initiatieven en ondersteuning. Dit resulteert in een beleidsnota die een helder beeld schetst van de doelgroep, hun noden en de mogelijke opportuniteiten om hun noden verder te ondersteunen.”

M1.2.5 Mantelzorg- & dementievriendelijk: steun en erkenning

Het is goed dat het MJP aandacht besteedt aan de ondersteuning van mantelzorgers. De in het advies van de Sociale Raad (5 juni 2025) gevraagde mantelzorgpremie ontbreekt helaas. Die premie was niet alleen bedoeld als een financiële erkenning, maar ook als een toegangspoort om mantelzorgers te bereiken. We herhalen daarom onze vraag om alsnog een premie in te voeren en we stellen de volgende formulering voor:

“(…) Concrete initiatieven zoals het uitbouwen van een mantelzorgcafé en het extra in de kijker zetten van de Dag van de Mantelzorger en de invoering van een gemeentelijke mantelzorgpremie zorgen voor erkenning, zichtbaarheid en ondersteuning.”

M2.3.1 Meer kwaliteitsvolle sociale woningen

Het nieuwe Bindend Sociaal Objectief (BSO) wordt niet vermeld in deze doelstelling. In de nieuwe regelgeving van de Vlaamse overheid is per gemeente een groeppad opgelegd. Voor Kontich zijn dat volgens de recente cijfers 179 woningen tegen 2042. Tegen 2030 is een reguliere inspanning nodig van 26 woningen en een inhaalbeweging van 17 woningen.

We stellen daarom voor om de twee eerste zinnen van deze actie te vervangen door:

“We engageren ons om nieuwe sociale woningen te realiseren volgens het nieuwe Bindend Sociaal Objectief. We maken daarvoor een actieplan in samenwerking met projectontwikkelaars, burgerinitiatieven, verhuurders van SVK-woningen,…”

M2.3.4 Sociaal beleid tegen dak- en thuisloosheid

Het is positief dat Kontich meewerkt aan het bovenlokaal netwerk dak- en thuisloosheid. Het engagement mag echter niet beperkt blijven tot tellingen en verzameling van gegevens. Daarom stellen we voor om deze actie met de volgende zin aan te vullen:

“Op basis van de verzamelde data (zie rapport KINA, vorderingen uithuiszetting,...) ondernemen we gerichte acties om op het grondgebied van onze gemeente dak- en thuisloosheid te voorkomen en te beëindigen.”

M2.3.7 Optimalisatie DAK- en noodwoningen

De Sociale Raad heeft wel grote vraagtekens bij een eventuele overdracht naar Thuisrand. Zullen de verhuurders bereid zijn om over te stappen en te verhuren aan de woonmaatschappij? Bovendien zullen de OCMW-cliënten die kandidaat huurder zijn, mogelijk botsen op de wachtlijsten en vooral op de toegangsvoorwaarden, zoals de lokale binding. Mochten deze woningen ook gebruikt worden voor de zgn. ‘versnelde toewijzing’ is het aandeel van mogelijke toewijzing vanuit OCMW-Kontich wellicht zeer beperkt. We pleiten ervoor om dit woningaanbod zo veel mogelijk te behouden voor cliënten van het OCMW, voor crisissituaties en nog steeds ook voor nieuwkomers/erkende vluchtelingen (zie doelstelling afbouw LOI). We volgen wel de redenering dat dit ‘doorverhuren aan kansarmen’ een tijdelijke oplossing is met het oog op doorstroming naar een stabiele woonsituatie op de private of sociale huurmarkt.

De Sociale Raad stelt voor om deze actie als volgt te herformuleren:

“We versterken onze regierol in het sociale woonbeleid. We behouden de DAK-woningen (Doorverhuren Aan Kansarmen), maar we focussen daarbij op meer crisisgerichte oplossingen (noodwoningen), opvang (ook van nieuwkomers) en op het voorkomen van dak- en thuisloosheid. We heroriënteren dit woningaanbod naar een beperkte duur en doorstroming. We verfijnen de regels rond toewijzing, door een duidelijke beleidsvisie uit te schrijven. Een nauwe samenwerking met de woonmaatschappij en het CAW blijft essentieel voor doorverwijzing en opvolging.”

M2.3.8 Afbouwen LOI-werking

De Sociale Raad is het principiële niet eens met een verdere en volledige afbouw van de LOI-werking. Door LOI af te bouwen verdwijnt de lokale ondersteuning en solidariteit die voor de betrokken nieuwkomers perspectieven biedt na de collectieve opvang. 27 (reeds afgebouwd naar 13) asielzoekers/gezinnen op 22000 Kontichnaars is toch een vorm van basissolidariteit.

Een afbouw nu al plannen is bovendien voorbarig. Het is afhankelijk van het drastisch verminderen van de instroom en zover zijn we nog lang niet. Zie standpunt VVSG: “Voor lokale besturen is het belangrijk dat het om een geleidelijke afbouw gaat en op een moment dat de opvangcrisis voorbij is. Dat lijkt ons nu niet het geval te zijn. Wanneer de afbouw te vroeg komt, bestaat het risico dat lokale besturen opnieuw plaatsen moeten bij creëren.”

Het wegvallen van de federale subsidiëring mag niet beletten dat lokale overheden toch een opvangnet blijven bieden aan nieuwkomers.

Daarom stellen we voor om deze actie in het MJP te schrappen (zie ook ons voorstel tot wijziging van de actie i.v.m. DAK- en noodwoningen)

3. VRAGEN EN AANBEVELINGEN

X.X Versterking sociale dienst

De Sociale Raad is bezorgd of alle uitdagingen die op de Sociale Dienst afkomen opgevangen kunnen worden zonder personeelsuitbreiding. Het gaat onder meer over de nieuwe cliënten ten gevolge van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd.

X.X. Budgettaire ruimte voor financiële steunverlening

De kans is groot dat er meer budget nodig zal zijn voor financiële hulpverlening aan cliënten van het OCMW. Zie o.m.: toename aantal cliënten, gevolgen toepassing REMI-tool, afschaffing fonds voor socio-culturele participatie, afschaffing Fluviusbon,...

De Sociale Raad pleit ervoor om de nood aan financiële steun goed te monitoren en in de begroting stelselmatig de nodige middelen te voorzien.

M1.1.4 Kinderopvangbeleidsplan

Het is positief dat er een beleidsplan komt m.b.t. de kinderopvang. De Sociale Raad verwacht dat het lokaal bestuur de uitbreiding van het aanbod stimuleert, ook met eigen initiatieven. De Sociale Raad vraagt dat daarbij prioriteit gegeven wordt aan opvangplaatsen voor kwetsbare gezinnen.

4. AANVULLENDE OPMERKINGEN

X.X. Een actievere en meer gerichte communicatie over sociale thema's

De Sociale Raad beveelt het lokaal bestuur aan om over al de sociale thema's actiever en gericht(er) te communiceren naar de soms moeilijk bereikbare inwoners. Naast de klassieke gemeentelijke kanalen (infoblad, website) is er nood aan meer specifieke informatie en sensibilisatie op maat van de beoogde doelgroepen.

M1.1.2 Wereld van het Kind: samen sterk voor gezin & jeugd

Dit is een positief ambitieus project, dat de toegankelijkheid van een breed aanbod van dienstverlening vergroot voor gezinnen, kinderen en jongeren. Er is een indirecte link met het memorandum van de SR, waarin gepleit werd voor een breder concept van Sociaal Huis. In sommige gemeenten maakt het Huis van het Kind daarvan deel uit.

In dat perspectief is het belangrijk dat de Wereld van het Kind niet alleen ingaat op opvoedingsproblemen maar ook voldoende sociale steun biedt aan kwetsbare gezinnen. Zie ook het Kinderkansenplan.

De Sociale Raad ondersteunt tot slot ook het advies van de Seniorenraad, in het bijzonder over de acties M1.2.3., M2.3.1., M0.2.4., M2.1.1. en M2.2.2.

IN NAAM VAN DE SOCIALE RAAD

Kontich, 6 november 2025

Ludo Serrien, ondervoorzitter

Herman Verhoeven, ondervoorzitter